

MØTEPROTOKOLL

Eidskog kontrollutvalg

Dato: 13.12.2018 kl. 08:30-16:30
Sted: Møterom 1. etg.
Arkivsak: 18/00087

Tilstede: Sidsel Mobrenna (H), Stine Morken Bakken (Frp), Elida Asp (Ap), Per Ole Rønning (V)

Møtende
varamedlemmer:

Forfall: Arild Christiansen (Sp) (varamedlemmet kunne ikke møte)

Andre: Fungerende ordfører Berit Haveråen til sak 73/18
Rådmann Trond Stenhaug til sak 74/18
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Reidun Vie til sak 75/18.
Virksomhetsleder Steinar Grønnerud til sak 76/18

Protokollfører: Utvalgssekretær

SAKSKART			Side
Saker til behandling			
72/18	18/00150-1	Sak 72/18 Referater, orienteringer og diskusjoner.	3
73/18	18/00068-10	sak 73/18 Samtale med ordføreren.	5
74/18	18/00063-40	Sak 74/18 Samtale med rådmannen.	7
75/18	18/00013-21	Sak 75/18 Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2018, med foreløpig informasjon om oppfølging av årsavslutningsbrevet for 2017.	10
76/18	18/00063-41	Sak 76/18 Hvordan beregner kommunen selvkost? Orientering om selvkostbestemmelsene og beregningene.	11

77/18	18/00162-12	Sak 77/18 Oppfølging av selskapskontroll i Eskoleia AS.	12
78/18	18/00162-17	Sak 78/18 Mottatt henvendelse fra Eskoleia AS	15
79/18	18/00211-1	Sak 79/18 Revidering av plan for forvaltningsrevisjon.	18
80/18	18/00001-3	Sak 80/18 Årsplan for kontrollutvalget for 2019	21
81/18	18/00029-18	Sak 81/18 Status i saken om mottatt henvendelse til kontrollutvalget (varslersak).	22
82/18	18/00029-22	Sak 82/18 Mottatt telefonisk henvendelse til kontrollutvalget.	29
83/18	18/00091-12	Sak 83/18 Eventuelt.	31
84/18	18/00092-13	Sak 84/18 Evaluering av kontrollutvalgets møte.	32

Det var ingen merknader til innkallingen eller sakslisten.

Sak 81/18 og 82/18 ble behandlet for lukkede dører iht. koml. § 31 nr. 2, jf. FVL § 13, første ledd pkt. 1)

UNDERSKRIFTER:
Vi bekrefter med våre underskrifter at møtebokens blader, som vi har signert, er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet.

UTSKRIFTER:
Møtebok er sendt til: Kontrollutvalget, ordfører, rådmann, Hedmark Revisjon IKS og lokalpressen. Innkallinger og møtebøker ligger også på http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/eidskog-kommune/ under «Møter».

Saker til behandling

Sak 72/18 Referater, orienteringer og diskusjoner.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	72/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar referatene og informasjon til orientering.

Saksframstilling:

Orienteringer/diskusjoner

- Gjensidig orientering fra kontrollutvalgsmedlemmene (**hvert enkelt medlem forbereder en orientering til de øvrige**).
 - Saker fra formannskapet: Sidsel Mobrenna
 - Saker fra familie, oppvekst og undervisning: Stine Morken Bakken
 - Saker fra plan og samfunn: Arild Christiansen
 - Saker fra helse, omsorg og levekår: Per Ole Rønning
 - Saker fra trepartsutvalget: Elida Asp
- Kommunestyrets saker og vedtak.
- Referat fra kommunestyremøte. Kontrollutvalgets medlem i KS ev. kontrollutvalgets leder oppfordres til å orientere om sakene i møtet, spesielt kontrollutvalgets saker.
- Oversikt over oppfølging av KU-saker, hva er mottatt og hva er restansene? En oppdatert oversikt over oppfølging av KU-saker ligger på www.gs-iks.no.
- Eventuelle mediasaker.
- Innspill fra kontrollutvalgsmedlemmene, tiltaksplanen og temaer (jf. OA og plan for FR).
- Påmelding KU-konferansen.
- Orientering om representantskapets behandling av eventuell sammenslåing av sekretariater.

Møtebehandling

Kontrollutvalget diskuterte noen av sakene.

Kontrollutvalget vil be om å få KS-sak 056/18, som er unntatt offentlighet.

Kontrollutvalget ga en gjensidig orientering.

Administrasjonsutvalg kontra trepartsutvalg, hvordan fungerer dette?

Kontrollutvalget diskuterte hvem som skulle delta på KU-konferansen:

- Arild Christiansen meldes på dag 1.
- Per Ole Rønning meldes på dag 2 (kan ev. utvides til begge dagene, han gir beskjed om dette i så fall).

- Sidsel Mobrenna meldes på begge dagene, med litt forbehold. Hun gir nærmere beskjed.

KU-leder og sekretariatsleder orienterte om saken om sammenslåing av sekretariater.

Ett av KU-medlemmene stilte også et spørsmål om skolemiljøet ved Skotterud skole. Kontrollutvalget vil be kommunalsjefen om å orientere om skolemiljøet i neste møte.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Vedtaket ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar referatene og informasjon til orientering

Sak 73/18 Samtale med ordføreren.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	73/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget inviterer fungerende ordfører Berit Haveråen til en samtale hvor det kan diskuteres generelle problemstillinger i Eidskog kommune.

Som et fast punkt tar vi med spørsmålet om det er noe som ordfører ønsker å bringe videre til kontrollutvalget fra kommunestyret, eller om det er andre forhold som kontrollutvalget bør gjøres oppmerksom på?

Møtebehandling

Fungerende ordfører Berit Haveråen var til stede under behandlingen. I samtalen med ordføreren ble følgende temaer berørt:

- Fungerende ordfører mener at kontrollutvalget bør gjennomgå protokollen før den sendes ut og ber om at kontrollutvalget går igjennom rutinene for protokollskrivning. Kontrollutvalget opplyste om at kontrollutvalget går igjennom protollen før møtet er ferdig¹. Uansett så sendes det som står under «Møtebehandling» ut denne gangen til gjennomsyn før den sendes ut offentlig. Hvis ikke sekretariatsleder mottar kommentarer innen 14.12.18 kl. 12.00, så sendes protokollen ut slik den foreligger. Så tar kontrollutvalget en diskusjon hvordan dette skal håndteres senere.
- Fungerende ordfører mener at formen i KU-sak 81/18 er «feil». *)
- Det ble stilt spørsmål til fungerende ordfører om mistilliten fra Woie til kontrollutvalget. Det hadde ikke fungerende ordfører noen kommentarer til.

*) Fungerende ordfører fikk tilsendt det som står under møtebehandling ovenfor, på e-post etter møtet. Hun har formulert denne kommentaren skriftlig i ettertid slik:

«Her er det jeg sa om sak 81/18: Jeg har også en kommentar til saksframlegget i sak 81/18 som kontrollutvalget skal behandle senere i dag, hvor det er laget en oppsummering av sak om mottatt henvendelse. Opprinnelig sak 49/18 i sakliste til møtet 23.8

Jeg synes det er veldig spesielt at kontrollutvalget nå, over to måneder etter møtet hos ordfører og 4 måneder etter at saken ble nevnt første gang i kontrollutvalgets møteinnkalling til 23.8, presenterer en oppsummering. Som blant annet inneholder hva man egentlig hadde tenkt å be kommunestyret om. Dette er aldri presentert tidligere. Jeg stiller meg undrende både til en slik sakshåndtering og til saksframlegget.»

Dette er altså formulert i ettertid, og er ikke helt slik som kontrollutvalget oppfattet det, men det er i hvert fall slik fungerende ordfører mente det skulle stå.

¹ Sekretariatsleder er ansvarlig for saksutredningen, kontrollutvalget er ansvarlig for det som står under møtebehandlingen og for vedtaket.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Vedtaket ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar samtalen med ordføreren til orientering.

Sak 74/18 Samtale med rådmannen.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	74/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar samtalen med rådmannen til orientering.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget innkaller rådmann Trond Stenhaug til en samtale hvor vi kan diskutere generelle problemstillinger i Eidskog kommune. Kontrollutvalget ber om at rådmannen orienterer om saker som han anser som relevante for kontrollutvalgets arbeid.

Det er visse faste punkter som gjennomgås i samtalen med rådmannen.

- *Kontrollutvalget vil i hvert møte ha en rapportering fra rådmannen om den økonomiske situasjonen i kommunen, inkludert viktige forhold i investeringsregnskapet.*
- *Eventuelle anmeldelser og varslinger siden forrige møte.*
- *Registrerte åpnede tilsynssaker (ikke ordinære varslede tilsyn) siden forrige møte (enhet, sak/tema (ikke navn)).*
- *Sykefraværet i kommunen.*

Kontrollutvalget har mottatt en anonym varslersak som omhandlet etiske retningslinjer (jf. vedlegg 1) og kjøring ved bruk av støttekontakter. Kontrollutvalget ber rådmannen orientere om hvordan han oppfatter denne saken. Rådmannen orienterte i møte 1.11.18 om at det var sendt/eller skulle sendes en orientering om kommunens kommentarer til saken til KU-leder, men foreløpig er ikke dette mottatt. Sekretariatsleder purret opp dette i e-post 21.11.18 - Hvor rådmannens svarte:

Dette er svart ut av HR sammen med Helse. HR-avdelingen v/Borgny videresender etterspurt informasjon.

Sekretariatsleder etterspurte også kommunene etiske retningslinjer, som nylig er vedtatt. Dette er foreløpig heller ikke mottatt.

I tillegg ønsker kontrollutvalget at rådmannen orienterer om fastlegesituasjonen i Eidskog.

Informasjon om oppfølging av kommunestyresaker tas opp i det første møtet etter nyttår.

Møtebehandling

Rådmann Trond Stenhaug var til stede under behandlingen.

Den anonyme saken som ble sendt til kontrollutvalget var ingen varsling, men en **bekymringsmelding**, sier rådmannen, dette er herved «rettet opp».

Kommunens tilbakemelding på den anonyme saken som var sendt til kontrollutvalget, ble mottatt av sekretariatet 6.12.18 og delt ut til medlemmene i møtet. Det ble også de etterspurte etiske retningslinjene.

I samtalen med rådmannen ble følgende temaer berørt:

- Økonomi. «Finansområdet og reserveposter utligner (igjen) nivået på virksomhetene» sier rådmannen. Men dette er bekymringsfullt. Refusjonene knyttet til ressurskrevende brukere er redusert, noe som også slår negativt ut.
- Fra 1.1.2019 er kommunen igjen i RIIK (interkommunalt innkjøp), noe som kommunen håper vil slå positivt ut. Det er også noen flere positive momenter, som lavere pensjonskostnader enn budsjettet.
- Ny brannstasjon. Det er vurdert andre alternativer (Sjøli) enn å «flikke» på den eksisterende brannstasjonen.
- Kjøp av tomt til mulig felles politistasjon med svensk side.
- Budsjett 2019 – planen er fulgt til punkt og prikke.
- Rådmannen orienterte om verbalpunktene i budsjett 2018 og hvordan disse er fulgt opp.
- Formannskapet får informasjon om mange viktige saker, men det som er uheldig med dette, er at det er to partier som ikke sitter i formannskapet og som da ikke får den informasjonen. Dette blir litt «skjevdeling» i forhold til informasjon. Det kan være en løsning å sende ut skriftlig informasjon til gruppelederne.
- Anmeldelser/varslinger, det er ingen siden sist.
- Det ble litt diskusjon om hva som er en varslings.
- I forhold til den eksterne bekymringsmeldingen, som nevnt ovenfor, så har det kommet et skriv fra HR-sjefen, hvor de sier at «Eidskog kommune kan ikke² se at de etiske retningslinjene strider mot vedtaket 034/11».
- Kontrollutvalget tok samtidig opp de etiske retningslinjene og den endringen som ble gjort i kommunestyret 19.6.18 om at siste avsnitt i pkt. 6 skulle slettes. Rådmannen sjekker opp dette.
- Ingen tilsynssaker siden sist.
- 2019 blir året som kommunen blir bedre på kommunikasjon. Det er jobbet med kommunikasjonsstrategi.
- Sykefravær 7,15 % pr. januar-oktober 2018, i fjor var den på 7,8 %.
- Fastlegeinformasjonen.
 - Hovedutfordring:
 - Kommuneoverlegefunksjon (20 %)
 - Ledig mvf 30.11.
 - Midl. besatt mvf 5.12.
 - Følger opp med tanke på fast.
 - Utlyser ny fastlegehjemmel (6)
 - Jfr. KS vedtak 6.12.
 - Reforhandling av legenes avtaler.
 - Leie av lokaler, utstyr og tjenester.
 - Sonderingssamtaler positive.

² Rettet i ettertid, «ikke» var uteglemt. Beklager skrivefeilen.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Vedtaket ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar samtalen med rådmannen til orientering

Sak 75/18 Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2018, med foreløpig informasjon om oppfølging av årsavslutningsbrevet for 2017.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	75/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering og administrasjonens tilbakemelding til orientering.

Saksframstilling:

Som det går fram av oppdragsavtalen pkt. 5.3, legges det opp til en statusrapport regnskapsrevisjon i løpet av vinteren. Denne rapporten er sendt til rådmannen, med kopi til kontrollutvalget (vedlegg 2).

Som det er orientert om tidligere, deltar ikke revisjonen vanligvis under behandlingen av denne saken, men det er såpass mange bemerkninger til gjennomgangen, at vi har anmodet oppdragsansvarlig revisor til å være til stede under behandlingen. Saken vil uansett bli fulgt opp i årsavslutningen.

I vedlegg 1 ligger økonomisjefens tilbakemelding på bemerkninger i årsavslutningsbrevet. Der beskrives hva som er gjort og hva som vil bli gjort i forhold til de bemerkningene som ble tatt opp.

Møtebehandling

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Reidun Vie var til stede under behandlingen.

Hun orienterte om interimrapporten.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Vedtaket ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar revisjonens rapportering og administrasjonens tilbakemelding til orientering.

Sak 76/18 Hvordan beregner kommunen selvkost? Orientering om selvkostbestemmelsene og beregningene.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	76/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Saksframstilling:

Kommunenes kontrollutvalg skal på vegne av kommunestyret ha tilsyn med hele den kommunale forvaltningen. For å kunne utøve sitt tilsyn, er det viktig at kontrollutvalget har god kjennskap til kommunens virksomhet, og i den forbindelse ønsker de bl.a. en orientering om de forskjellige enhetene og de ulike oppgavene i kommunen.

Kontrollutvalget har sagt i sin tiltaksplan at de ønsker en orientering om **selvkostbestemmelsene og beregningene i Eidskog kommune.**

Vi har bedt virksomhetsleder Steinar Grønnerud om å komme og orientere.

Møtebehandling

Virksomhetsleder Steinar Grønnerud var til stede under behandlingen.

Grønnerud hadde med seg en presentasjon som kontrollutvalget fikk utdelt i møtet.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Vedtaket ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget takker for informasjonen og tar saken til orientering.

Sak 77/18 Oppfølging av selskapskontroll i Eskoleia AS.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	77/18

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget tar selskapets tilbakemelding om oppfølging av anbefalingen i forvaltningsrevisjon til orientering og anser anbefalingen som fulgt opp.
2. Kontrollutvalget tar eiers tilbakemelding om oppfølging av anbefalinger i eierskapskontrollen til orientering og anser anbefalingene som delvis fulgt opp.

Saksframstilling:

I tråd med plan for selskapskontroll for perioden 2016-2019, bestilte kontrollutvalgene i Eidskog og Kongsvinger i 2017 en selskapskontroll (forvaltningsrevisjon) i Eskoleia AS i 2017 fra Hedmark Revisjon IKS, med følgende problemstillinger:

- 1. I hvilken grad har ledelsen fokusert internt på etikk og holdningskappende arbeid?**
- 2. I hvilken grad får brukere tilbud om arbeidstrening/opplæring i hele tiltaksperioden?**
- 3. I hvilken grad kommer brukere ut i langvarig arbeid gjennom Eskoleia AS sin virksomhet?**

I forvaltningsrevisjonen konkluderer revisjonen med at (jf. kapittel 15): «Vi opplever gjennom forvaltningsrevisjonen av Eskoleiea AS at Eskoleia AS drives i henhold til selskapets formål, og har ikke avdekket avvik i forvaltningsrevisjonen av selskapet.»

Det er gitt en anbefaling (jf. kapittel 16):

- Vi vil anbefale at Eskoleia AS vurderer å opprette ekstern varslingskanal.

I tillegg til dette ble vedtatt at det skulle gjennomføres en **eierskapskontroll i selskapet**. Eierskapskontrollen har følgende problemstillinger:

- **Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?**
 - **Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?**
 - **Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?**
- **Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse.**

Revisjonen har noen flere bemerkninger i forhold til eierstyringen (jf. kapittel 10.1.14), bl.a. utøver de to eierkommunene sitt aktive eierskap på ulike måter. Det mangler også oppdaterte eierskapsmeldinger. Det er gitt følgende anbefalinger (jf. kapittel 10.2):

- Vi anbefaler at kommunestyrene gjør en vurdering vedrørende om det skal utarbeides årlige eiermeldinger og om det bør fastsettes tydeligere krav til utøvelsen av eierskapet i generalforsamlingen/representantskapet.
- Vi anbefaler at det inngås en samarbeidsavtale mellom eierne, særlig siden selskapet har endret seg siden kommunene inngikk eierskapet og fordi det er sannsynlig at endringer også vil forekomme i fremtiden.
- Vi vil også anbefale at det gjøres en vurdering av rutiner for oppfølgingen av kommunestyrevedtak i eierrepresentasjonen i generalforsamling/representantskap. Dette for å sikre at kommunestyrets vedtak blir tatt opp i generalforsamling/representantskapet og at eierskapet dermed blir ivaretatt på en god måte.

Rapporten ble behandlet i kontrollutvalgene i mars 2018 og i kommunestyret i Eidskog 8.5.18 (sak 025/18) med følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar rapportene om selskapskontroll - Etikk, tiltakstilbud og resultatoppnåelse i Eskoleia AS til orientering, som har følgende anbefalinger til eierne:
 - Vi anbefaler at kommunestyrene gjør en vurdering vedrørende om det skal utarbeides årlige eiermeldinger og om det bør fastsettes tydeligere krav til utøvelsen av eierskapet i generalforsamlingen/representantskapet.
 - Vi anbefaler at det inngås en samarbeidsavtale mellom eierne, særlig siden selskapet har endret seg siden kommunene inngikk eierskapet og fordi det er sannsynlig at endringer også vil forekomme i fremtiden.
 - Vi vil også anbefale at det gjøres en vurdering av rutiner for oppfølgingen av kommunestyrevedtak i eierrepresentasjonen i generalforsamling/representantskap. Dette for å sikre at kommunestyrets vedtak blir tatt opp i generalforsamling/representantskapet og at eierskapet dermed blir ivaretatt på en god måte.
2. Kontrollutvalget innhenter tilbakemelding fra eier om hvordan anbefalingene i eierstyringskontrollen er fulgt opp, innen 1.1.2019.
3. Kommunestyret følger opp forslaget om å flytte Eskoleia AS. En konkret forslag om flytting skal behandles i kommunestyret i Eidskog kommune.
4. Kommunestyret er bekymret for kostnadsaspektet og tilgjengeligheten for brukerne i en eventuell flytting av Eskoleia.

Spørsmålet om oppfølging av anbefalingen gitt i **forvaltningsrevisjonen** ble sendt daglig leder i Eskoleia AS. I tilbakemeldingen, jf. vedlegg1, sies det at anbefalingen er fulgt opp.

Fungerende ordfører Berit Haveråen gir en tilbakemelding på **eierskapskontrollen**, se vedlegg 2. Hun viser til kommunestyrets vedtak i møtet 20.11.18 som oppfølging av anbefalingene. Vedtaket er som følger:

1. **Kommunestyret slutter seg til reviderte utkast til Eierskapsmelding 2018.**
2. **Rådmannen foretar jevnlig oppdatering av relevant selskapsinformasjon i meldingens Del 3.**
3. **Rådmannen legger frem rullering av Eierskapsmelding annet hvert år for Kommunestyret.**
4. **Rådmannen legger frem Eierskapsmelding årlig for Formannskapet som grunnlag for diskusjon av kommunens eierstyring.**

Det er i tilbakemeldingen ikke nevnt noe om samarbeidsavtale med Kongsvinger om selskapet, og vi er også noe usikre på om den tredje anbefalingen er fulgt opp. Det kommer an på hva som ligger i pkt. 4 i kommunestyrets vedtak.

Møtebehandling

Kontrollutvalget diskuterte saken og tilbakemeldingene.

Kontrollutvalget følger opp eierskapskontrollen igjen i det første møtet etter sommerferien 2019, dette legges inn i vedtaket.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak, med unntak av at det som ble foreslått under møtebehandlingen, legges inn som pkt.3. Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget tar selskapets tilbakemelding om oppfølging av anbefalingen i forvaltningsrevisjon til orientering og anser anbefalingen som fulgt opp.
2. Kontrollutvalget tar eiers tilbakemelding om oppfølging av anbefalinger i eierskapskontrollen til orientering, og anser anbefalingene som delvis fulgt opp.
3. Kontrollutvalget følger opp eierskapskontrollen igjen i det første møtet etter sommerferien 2019.

Sak 78/18 Mottatt henvendelse fra Eskoleia AS

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	78/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget har mottatt et brev fra daglig leder i Eskoleia AS vedrørende eierstyringen (vedlegg 1). Daglig leder ber kontrollutvalget vurdere følgende:

Eskoleia ber kontrollutvalget å vurdere følgende spørsmål i saken?

1. Er det riktig av ordfører å unnta et notat fra offentlighet uten at det fremkommer hvilken paragraf det henvises til i offentlighetsloven?
2. Er innholdet i notatet unntatt offentlighet av en slik karakter at det er riktig å unnta dette fra offentlighet?
3. Eskoleia kan ikke se at formannskap eller kommunestyre har behandlet saken om opprettelse av observatør i styret til Eskoleia. Gitt at formannskap og kommunestyre ikke har behandlet saken om opprettelse av observatører i styret, er det da korrekt saksbehandling når ordførerne kan beslutte opprettelsen av observatører og deretter velge seg selv som observatør til styret?
4. Siden God selskapsstyring i Kongsvingerregionen ikke beskriver observatørrollen. Hvilken rolle/oppgave skal observatørrollen ha i forhold til eierskapsforvaltning og eierskapsstyring? Betyr dette at kommunene i Kongsvingerregionen skal etablere observatører til alle aksjeselskaper som eies av kommunene eller anses Eskoleia til å være i særstilling?
5. Hvilken formell rolle vil en observatør i et styre ha i forhold til ansvar som styret har relatert til lov om aksjeselskaper? Vil en observatørrolle medføre at ordførerne er inhabil i saker som vedrører selskapet som behandles av formannskap og kommunestyre?

Når det gjelder saker til kontrollutvalget, så er det slik at ingen andre enn kommunestyret og bestemmelser i lov og forskrift, som kan pålegge kontrollutvalget å behandle saker.

Uansett har sekretariatsleder innhentet litt bakgrunnsinformasjon om håndtering av spørsmålet om observatørroller i styrer.

Vanligvis når det er snakk om observatørroller i styrer, så er dette nevnt i forbindelse med ansatte i en privat virksomhet og ikke i forbindelse med eierroller (se bl.a. Vibeke Resch-Knudsen sin bok «Styring av kommunalt eide selskaper» (Kommuneforlaget 2012, side 226). Sekretariatsleder har konferert med KS-konsulent Arild Stana som sier at det ikke er vanlig at eierne har observatører i styrer, og at det anses unødvendig ettersom eierne velger styremedlemmer. Eiernes ansvar i generalforsamlingen er å velge et kompetent styre og det å ha eier som observatør i styret følger ikke aksjeloven. Stana sier videre at kommunelovens bestemmelser om ordførers møte- og talerett, ikke gjelder i aksjeselskap.

Vibeke Resch-Knudsen sier også i sin bok, som nevnt ovenfor, side 26: et aktivt eierskap betyr ikke «detaljstyring, overstyring eller for stor grad av operativ nærhet til selskapet. En eier skal ha distanse og overblikk som gir generalforsamlingen/representantskapet grunnlag for å drøfte de strategiske føringene for selskapet».

Stana sier videre at dersom eier ønsker det, kan eier bestemme dette på generalforsamlingen. Han sier videre: «Er det flere eiere bør det bestemmes i aksjonæravtalen. Å gjøre endring i vedtektene er også et alternativ. Før behandling i generalforsamlingen, må kommunestyret i hver kommune vedta dette. Det er kommunestyret selv som gir ordfører fullmakt til å stemme for dette i generalforsamlingen.»

Stana nevner også at hvis eier har vært til stede i styremøter og deltatt i behandling av saker, som deretter behandles i generalforsamling eller i kommunale organer, kan dette svekke ordførers habilitet. Slik jeg tolker Stana, så mener han at ved å vedta i generalforsamlingen at det skal opprettes en observatør i styret, så vil dette innebære at observatøren får en formell rolle i styret.

I KS sine anbefalinger om eierstyring sies det på side 4 (om aksjeselskap):

Gjennom generalforsamlingen, utøver eierne den øverste myndigheten i selskapet. Her kan eierne gjennom vedtekter, instruksjoner og andre generalforsamlingsvedtak fastsette rammer og gi nærmere regler for styret og daglig leder. Det er generalforsamlingen som velger styret. Selskapet ledes av styret og daglig leder. Styret har det overordnede ansvaret for at selskapet drives i samsvar med eiernes formål og innenfor rammen av lovverket. Styret har også en viktig funksjon for å sikre strategisk planlegging for selskapet. Daglig leder skal forholde seg til de pålegg og retningslinjer som styret har gitt.

I ettertid har det kommet brev fra styret (vedlegg 2), som sier følgende:

Undertegnede vil gjøre kontrollutvalgene i Kongsvinger og Eidskog oppmerksom på at denne saken ikke har vært til behandling i styret. Undertegnede stiller oss ikke bak premissene i brevet.

Saken legges uansett fram til diskusjon i møtet.

Møtebehandling

Kontrollutvalget diskuterte saken.

Kontrollutvalget mener at de ikke er rett instans til å svare på henvendelsen fra Eskoleia AS, men forutsetter at aksjeloven og KS sine anbefalinger om eierstyring følges. Dette legges inn som kontrollutvalgets forslag til vedtak.

Votering

Forslaget som nevnt under møtebehandling ovenfor, ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget mener at de ikke er rett instans til å svare på henvendelsen fra Eskoleia AS, men forutsetter at aksjeloven og KS sine anbefalinger om eierstyring følges.

Sak 79/18 Revidering av plan for forvaltningsrevisjon.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	79/18

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget vedtar revidert plan for forvaltningsrevisjon for 2019-2020 med de prioriteringene som går fram av plan for forvaltningsrevisjon, pkt. 2.1
2. Planen sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kommunestyret vedtar revidert plan for forvaltningsrevisjon for 2019-2020 med de prioriteringene som går fram av plan for forvaltningsrevisjon, pkt. 2.

Saksframstilling:

Ifølge kommunelovens § 77, nr. 4 og forskrift om kontrollutvalg § 9, er det kontrollutvalgets ansvar å påse at kommunens virksomhet blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget skal i henhold til forskriften § 10, utarbeide en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, som skal vedtas av kommunestyret. Kravet er at en slik plan skal vedtas minst en gang i valgperioden. Av 2. ledd framgår det at planen skal baseres på en overordnet analyse.

Plan for forvaltningsrevisjon ble behandlet i kommunestyret 15.12.16, sak 147/16, med følgende vedtak:

- a. Kommunestyret vedtar plan for forvaltningsrevisjon for perioden 2017-2020, og slutter seg til de prioriteringene som går fram av planen.
- b. Kontrollutvalget vurderer behovet for en revidering av planen i 2018.
- c. Kontrollutvalget delegeres myndighet til å gjøre endringer i prioriteringen, jf. planen kapittel 2.4..

I planens pkt. 2.4, står det følgende: «Hvis forutsetningene skulle endre seg, kan kontrollutvalget gjøre endringer i planen. Årsaken til endringen rapporteres til kommunestyret». Den overordnede analysen og planen ligger under «Sentrale dokumenter» her: <http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/eidskog-kommune/>.

Kontrollutvalget valgte å foreslå følgende prioritering av prosjekter for Eidskog kommune for 2017 – 2020:

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	Prioritet
Administrasjon og styring	Et prosjekt som vil undersøke om saker er forsvarlig utredet, om kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og om kommunen har vedtatt viktige planer og delegasjoner. Dette prosjektet kan være aktuelt å vurdere i etterkant av den forundersøkelsen om offentlighet/åpenhet som allerede er bestilt.	2017
Tilskudd til private barnehager	Bli tilskuddene til de private barnehagene behandlet og beregnet på en korrekt måte (mindre prosjekt).	2017
Intern kontroll	Hvordan fungerer den interne kontrollen i Eidskog? Det kan være flere områder det er aktuelt å vurdere i forhold til god intern kontroll, eks. gavemidler sykehjem, tvungen	2018

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	Prioritet
	forvaltning og bofellesskap, økonomirutiner, medisin håndtering, håndtering av pasientmidler sykehjem osv. Hvordan fungerer avvikssystemet? Nærmere spesifisering ved bestilling, kan eventuelt også kombineres med etiske holdninger, kultur.	
Oppvekst	Skoleresultater, kompetanse i skolen (eventuelt fellesprosjekt med alle kommunene i regionen)	2018-2019
IKT-sikkerhet	Tilganger/avganger, fysisk sikkerhet, sårbarhet osv., inkludert journalføring, off.lov/forvaltningslov/arkiv Forsystemer og delegeringer og rettigheter (mulig felles prosjekt med andre kommuner).	2019
Saksbehandling teknisk og landbruk	Gjennomgang av saksbehandlingen for byggesak med mer på teknisk og landbruk, tidsfrister (saksbehandlingstid) og dispensasjoner.	2019
Innkjøp	Følger Eidskog kommune lov om offentlige anskaffelser.	2019
Kommunens kultur og holdninger	Kompetanse, profesjonalitet, engasjement, etiske holdninger, serviceinnstilling, osv.	Reserve
Spesialundervisning/samhandling med PP-kontoret	Saksbehandling, vedtak, oppfølging av vedtak, samarbeid med PP-kontoret.	Reserve
Vedlikehold av eiendommer og eiendomsforvaltning.	Det kan eksempelvis stilles spørsmål ved om Eidskog kommune overordnede politiske mål for eiendomsforvaltningen, om kommunen har et rasjonelt system for planlegging og styring av eiendomsforvaltningen, om kommunens eiendommer blir vedlikeholdt på en tilfredsstillende måte.	Reserve
NAV sosial	Gjennomgang av grunnlaget for økonomisk sosialhjelp, saksbehandling osv. Hvordan er kvaliteten på tjenesten?	Reserve
Miljøarbeidertjenesten/samordning av tjenester	Om kommunen sikrer forsvarlig gjennomføring av personlig assistanse (ivareta egenomsorg og nødvendig tilsyn, bistand til aktivisering, bistand til opplæring for å opprettholde eller øke funksjons- og mestringsevne) for utviklingshemmede og at de får nødvendig helsehjelp mm.	Reserve

Prosjektet Administrasjon og styring er bestilt, men er utsatt på grunn av omorganiseringer i kommunen. Prosjektet om Innkjøp er også bestilt. Begge prosjektene leveres i 2019. På grunn av andre prosjekter (praktisering av offentlighetsloven og forvaltningsloven og eiendomsskatt) er det ikke behandlet noen forvaltningsrevisjoner etter denne planen i 2017-2018.

Som det går fram av pkt. 2 i kommunestyrets vedtak, skal kontrollutvalget vurdere en revidering av planen i 2018. Sekretariatet har tatt en vurdering av planen, basert på bl.a. kostratall og samtale med rådmannen og ordfører. I tillegg er planen oversendt Hedmark Revisjon IKS for eventuelle innspill. Kontrollutvalget foretar sin vurdering og forslag til prioritering i møtet 13.12.18.

Forslag til gjennomføring av prosjekter ligger i planen (vedlegg 1).

Møtebehandling

Sekretariatsleder orienterte om innspillene fra revisjonen.

Kontrollutvalget ber sekretariatsleder sjekker opp hvordan det går med prosjektet administrasjon og styring (dvs. rådmannens organisering).

Kontrollutvalget har allerede bestilt et par prosjekter, som også må tas av ressursene for 2019.

Kontrollutvalget diskuterte saken og kom fram til følgende forslag til prosjekter:

Områder	Forslag prosjekter (temaer)	Prioritet
Kommunens kultur og holdninger	Kompetanse, profesjonalitet, engasjement, etiske holdninger, serviceinnstilling, osv., som en kombinasjon med administrasjon og styring (som allerede er bestilt).	2019
Helse og omsorg (nytt prosjekt)	Ledelse/styring, verdighet for bruker.	2019/2020
NAV sosial	Gjennomgang av grunnlaget for økonomisk sosialhjelp, saksbehandling osv. Hvordan er kvaliteten på tjenesten?	2020
GDPR (nytt prosjekt)	Innføring av nye bestemmelser knyttet til personopplysningsloven. Hvordan har kommunen håndtert dette. Kan være et fellesprosjekt for alle kommunene i regionen.	2020/ 2021

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Vedtaket ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar revidert plan for forvaltningsrevisjon for 2019-2020 med de prioriteringene som går fram av plan for forvaltningsrevisjon, pkt. 2.1
2. Planen sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kommunestyret vedtar revidert plan for forvaltningsrevisjon for 2019-2020 med de prioriteringene som går fram av plan for forvaltningsrevisjon, pkt. 2.

Sak 80/18 Årsplan for kontrollutvalget for 2019

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	80/18

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget vedtar den foreslåtte årsplanen, med de endringer som framkom i møtet, som kontrollutvalgets årsplan for 2019.
2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsplan for 2019 til orientering.

Saksframstilling:

Sekretariatet har laget et forslag til årsplan for 2019. Den bygger på samme mal som i 2018. I tillegg har kontrollutvalget en tiltaksplan, som er et viktig plandokument for saker gjennom året. Denne diskuteres/vurderes i kontrollutvalget i hvert møte og en oppdatert versjon av tiltaksplanen vil til enhver tid ligge på <http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/eidskog-kommune/>, under «Sentrale dokumenter».

Når det gjelder møtehyppighet, er det lagt opp til 3 møter i vårhalvåret og 2 møter i høsthalvåret. I tillegg vil det bli et fellesmøte for alle kontrollutvalgene i regionen i desember/januar med opplæring av de nye kontrollutvalgene.

Ved behov vil det kunne bli en endring i møteplanen, både i forhold til dato og antall møter. En oppdatert møteplan ligger til enhver tid på <http://www.gs-iks.no/kontrollutvalgene/>

Årsplanen vil bli oversendt kommunestyret til orientering

Møtebehandling

Kontrollutvalget diskuterte planen og kom med noen innspill.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Vedtaket ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget vedtar den foreslåtte årsplanen, med de endringer som framkom i møtet, som kontrollutvalgets årsplan for 2019.
2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsplan for 2019 til orientering.

Sak 81/18 Status i saken om mottatt henvendelse til kontrollutvalget (varslersak) - OPPSUMMERING.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	81/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget mottok i første halvdel av august 2018 en henvendelse som det ble gitt foreløpig orientering om i kontrollutvalgets møte 23.8.18, og som deretter ble satt opp til behandling i møte 14.9.18. Videre er saken behandlet i kontrollutvalgets møter 18.10.18, 1.11.18 og 15.11.18. Saken ble behandlet for lukkede dører i kontrollutvalget i alle møtene, iht. koml. § 31. nr. 2, jf. FVL § 13, 1. ledd pkt. 1). Etter hvert er saken blitt omtalt som en varslersak.

Kontrollutvalget har håndtert denne saken som et **tilsynsorgan** og har gjort forsøk på å få komme i kommunestyret og legge fram en sak om bevilgning av midler for en ekstern undersøkelse. Dette har ikke kontrollutvalget fått anledning til.

Sekretariatsleder har derfor valgt å lage en sammenstilling av saken så langt, hva kontrollutvalget har gjort og hvilke vedtak som er fattet i saken. Det som nå legges fram, er ikke unntatt offentlig og er ment som en oppsummering og en mulig orientering til kommunestyret, dersom kontrollutvalget ønsker det. Store deler av det som går fram av saksframstillingen nedenfor, er det som kontrollutvalget hadde i sin sak 71/18, og som de hadde ment å legge fram for kommunestyret.

Kontrollutvalget har ingen formell rolle i forhold til kommunens rutiner for varsling etter arbeidsmiljølovens bestemmelser, men fordi alle aktuelle varslingsmottakere i den interne varslingsordningen (etter arbeidsmiljøloven) (se vedlegg 2) ble ansett som inhabile og ettersom varslingsrutinen ikke inneholder opplysninger om hvem som eventuelt skal motta varselet dersom ledelsen er inhabil, ble den altså sendt til kontrollutvalget.

I NOU 2018:6 (Varsling – verdier og vern, side 107): står det følgende «Ved intern varsling vil varslingsmottaker være arbeidsgiver eller en representant for arbeidsgiver». Så selv om det er kontrollutvalget som har mottatt varselet, så er ikke kontrollutvalget en del av den interne varslingsordningen og kan ikke opptre som arbeidsgiver. Men når det er sagt, kan en jo da også stille spørsmål ved om hvem som er rett mottaker av et slikt varsel, når ledelsen er inhabil. Sekretariatsleder og kontrollutvalget har ikke noe svar på dette. Og det har heller ingen andre, ut fra det vi har greid å finne ut. Hvis kommunen hadde hatt et eksternt varslingsorgan/varslingssekretariat, som eksempelvis en advokat, revisjonen e.l., ville dette organet ha vært en del av det interne varslingsystemet (NOU 2018:6 side 107). Men det hadde ikke Eidskog kommune, som nevnt ovenfor.

Kontrollutvalget har i flere år vært opptatt av å følge opp kommunens varslingsrutiner, gjennom samtalen med rådmannen. Hva som er gjort, går fram av vedlegg 1. Oversikten viser

at kontrollutvalget gjentatte ganger har gjort forsøk på å rette oppmerksomheten mot at kommunen burde ha etablert et eksternt varslingsystem. Men som kjent har ikke kontrollutvalget noen instruksjonsmyndighet ovenfor rådmannen.

Ut fra de opplysningene som kontrollutvalget har mottatt, jf. vedlegg 1, ser det ikke ut til at rådmannen har mottatt noen varsler eller har oppfattet at han har mottatt noen varsler, som omhandler denne saken.

I vanlige tilfeller når kontrollutvalget mottar et varsel (uansett om de er fra ansatte³ eller fra eksterne), vil kontrollutvalget ta stilling til om dette er en sak for kontrollutvalget og deretter vanligvis innkalle rådmannen for å konfrontere ham eller henne med varselet. Det står også i KS sin veileder om «Ytringsfrihet og varsling» pkt. 3.4.2 at «Selv om varselet gjelder rådmannen, er ikke rådmannen uten videre inhabil. Varselet kan i mange tilfeller likevel følges opp av rådmannen. Så langt som mulig gjennomføres undersøkelser internt før det iverksettes eksternt undersøkelse. Dette må vurderes konkret ut fra innholdet i varselet.» Kontrollutvalget diskuterte saken når den ble behandlet i møtet 14.9.18, og kom fram til at de ønsket å legge fram saken for kommunestyret, for å be om en undersøkelse/granskning, i stedet for å ta saken direkte opp med rådmannen.

I møtet 14.9.18 vedtok kontrollutvalget følgende:

- 1. Kontrollutvalget følger opp saken ved å be om å få komme i kommunestyrets møte 23.10.18 for å legge fram en sak for kommunestyret.**
- 2. Kontrollutvalgets leder og sekretariatsleder får fullmakt fra kontrollutvalget om å ta et møte med kommunens administrative og politiske ledelse i forkant av kommunestyrets møte for å orientere om saken.**

I henhold til pkt. 2, så hadde kontrollutvalgets leder og undertegnede et møte med ordfører, rådmann og fungerende ordfører og vi orienterte om at kontrollutvalget hadde mottatt et varsel og at kontrollutvalget ønsket å legge fram en sak for kommunestyret, men at saken i så fall blir lagt fram i møtet. Det ble ikke oppgitt noen navn eller hva det var varslet om.

Som sagt, kontrollutvalget har ingen formell rolle i varslingsaker, men varselet var såpass alvorlig at de ikke kunne la være å gjøre noe med det. Derfor ønsket kontrollutvalget å henvende seg til kommunestyret, som er det eneste organet som kan gi kontrollutvalget mulighet til å følge opp saken. Kontrollutvalget har selvsagt mulighet til å undersøke saker på eget initiativ, men saker av denne art vil koste såpass mye at kontrollutvalget måtte få tildelt ressurser for å kunne engasjere fagfolk/jurister. Hvis kommunestyret ikke ville vedta en slik gjennomgang, ville kommunen sannsynligvis få en rettssak mot seg. Advokaten og varsleren har sagt i sin oversendelse at de, så langt råd er, vil unngå rettssak.

Kontrollutvalget fikk tilbakemelding fra fungerende ordfører i brev av 16.10.18, om at det ikke var aktuelt å sette opp saken i kommunestyret 23.10.18. Hun sier følgende:

«For alle tilfelle vil en oversendelse til kommunestyret ikke kunne skje før administrasjonen/de som omfattes av varslingen har blitt forelagt saken og gitt

³ Jf. Kontrollutvalgsboken <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kontrollutvalgsboken/id2468270/>, side 31: Ansatte i kommunen kan varsle til kontrollutvalget dersom de har avdekket kritikkverdige forhold, eller dersom etablerte varslingsrutiner ikke fungerer. Kommunen har plikt til å legge til rette for varsling om kritikkverdige forhold, og den som varsler har rett til vern mot gjengjeldelse.

mulighet til å uttale seg. Det bes om at saken i sin helhet oversendes til u.t. fra kontrollutvalget, til behandling. Jeg vil er sørge for en forsvarlig behandling av saken og deretter vurdere evt. videre oppfølging».

Kontrollutvalget gir følgende tilbakemelding i brev av 18.10.18:

Det eneste som kontrollutvalget ønsker, er å be om at det blir igangsatt en uavhengig undersøkelse/granskning av saken – og det burde være i alles interesse!
Kontrollutvalget har ikke tatt stilling til innholdet i saken, men det som hevdes er så alvorlig at kontrollutvalget ikke kan la være å gjøre noe. ...

Kommunestyret skulle ikke ta stilling til annet enn å svare på om det skal igangsettes en prosess - de skulle ikke på nåværende tidspunkt ta stilling til innholdet i saken. Dette er ikke en forvaltningsrevisjon som rådmannen skal ha anledning til å uttale seg om. Det er ikke gjort noen undersøkelser enda. Det er selve prosessen/undersøkelsen/granskningen som skal ivareta rettssikkerheten til alle involverte - også de det varsles om.

Denne saken kan altså ikke sendes til personer som er inhabile, så vil det kunne være et rettslig spørsmål om hvem som er inhabil. Det er på sin plass å nevne forvaltningsloven § 6 annet ledd som sier følgende:

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. **Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.**

Kontrollutvalget fattet derfor følgende vedtak i sitt møte 18.10.18 (KU-sak 60/18)

- 1. Kontrollutvalget beklager at de ikke får anledning til å komme i kommunestyret 23.10.18 for å legge fram en sak for kommunestyret.**
- 2. Kontrollutvalget sender saken til Fylkesmannen i Hedmark til vurdering av videre saksbehandling.**

Saken ble deretter oversendt Fylkesmannen i Hedmark og svaret ble lagt fram for kontrollutvalget i møtet 1.11.18. Fylkesmannen sier i brevet at kontrollutvalget ikke har gjort noe galt i denne saken. Fylkesmannen sier videre at de er i tvil om fungerende ordfører er inhabil og tilrår at saken legges fram for fungerende ordfører.

I ettertid meldte varslersens advokat inhabilitetsinnsigelse mot fungerende ordfører og da kunne ikke kontrollutvalget ta på seg det ansvaret å overstyre dette, jf. det som er sagt ovenfor om forvaltningsloven § 6 annet ledd.

Saken har etter hvert også blitt omtalt i media, og det har bl.a. vært drøftet om fungerende ordfører kan nekte kontrollutvalget å sette opp en sak i kommunestyret. I ett av innleggene er det henvist til uttalelse fra jusprofessor Jan Fridtjof Bernt, som sier i artikkelen at ordfører kan nekte å legge fram en sak for kommunestyret. Vi vet ikke hvordan spørsmålet til Bernt var stilt, men sekretariatsleder har i ettertid stilt spørsmål til Bernt om dette kan være helt riktig,

ettersom kommuneloven sier at kontrollutvalget skal rapportere sitt arbeid til kommunestyret (kompl. § 77 nr. 6).

Han svarer slik:

Kontrollutvalget er kommunestyrets vakthund, og rapporterer til dette. Det er klart at ordfører ikke skal kunne «sile vekk» saker hun ikke ønsker behandlet, og alle henvendelser fra kontrollutvalget skal legges frem for kommunestyret.

Videre svarer han slik:

(1) Har ordfører plikt til å føre saken opp på saklisten?

SVAR: Det har hun altså, men hun kan vente med å gjøre dette til hun synes den er tilstrekkelig utredet.

(2) Hva gjør vi hvis ordfører er inhabil?

SVAR: Da skal hun ikke ha noe å gjøre med denne saken. Den legges til varaordfører, som så skal sørge for at saken blir ført opp til behandling når den er klar.

Det står i kompl § 77 nr. 6 følgende: «Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget». Kontrollutvalget hadde laget en sak som de ønsket å rapportere om til kommunestyret. Det står videre i kompl. § 77 nr. 6 «Før en sak rapporteres til kommunestyret eller fylkestinget skal den ha vært forelagt administrasjonssjefen til uttalelse». Dette gjelder ved rapportering etter undersøkelser (som eks. en forvaltningsrevisjon) og gjelder selvsagt ikke i denne saken.

Kontrollutvalget fattet følgende vedtak 1.11.18 (KU-sak 64/18)

- 1. Kontrollutvalget beklager igjen at de ikke har tilstrekkelig tillit til at saken kan legges fram for kommunestyret uten å involvere kommunens politiske og administrative ledelse.**
- 2. Hvis ikke kontrollutvalget får beskjed innen 8.11.18, om at saken kan settes opp i kommunestyret, gir kontrollutvalget beskjed til varslersens advokat om at kontrollutvalget ikke når fram med sin sak.**
- 3. Kontrollutvalget følger opp kommunens varslingsrutiner i en senere sak.**

I ettertid har advokaten mottatt brev fra Fylkesmann i Hedmark (datert 7.11.18) med kopi til fungerende ordfører og kontrollutvalget, hvor han gir advokaten medhold i vurdering av inhabilitet for fungerende ordfører.

I kommunestyrets møte 13.11.18 ble derfor Knut Gustav Woie valgt som settevaraordfører. Kommunestyrets vedtak i sak 79/18 var som følger:

1. Som settevaraordfører for å håndtere mottatte henvendelse i mulig varslingssak velges Knut Gustav Woie, Senterpartiet.
2. Saken oversendes settevaraordfører umiddelbart og uten ugrunnet opphold.
3. Settevaraordfører vurderer sakens innhold og videre fremdrift, og ivaretar denne i tråd med retningslinjer og prosedyrer for slik saksbehandling.

Kontrollutvalget trodde at Woie skulle bistå kontrollutvalget med å få lagt fram KU-sak 71/18 til kommunestyret (tidligere omtalt som KU-sak 60/18) og syntes dette vedtaket var positivt, og dette var jo også i tråd med det som ble uttalt fra Bernt i en e-post til sekretariatsleder, som

nevnt ovenfor. Informasjonsbrevet fra fungerende ordfører til sekretariatet 14.11.18 tilsa også dette:

«Sak 60/18 i Kontrollutvalget oversendes elektronisk til Knut Gustav Woie på e-post knut.gustav.woie@folkevalgt.eidskog.no umiddelbart i tråd med kommunestyrets vedtak.»

Kontrollutvalget hadde satt opp et møte 15.11.18 og Knut Gustav Woie ble derfor invitert til å komme i møtet for å diskutere opplegget videre, men han ga beskjed om at han ikke hadde anledning til å komme. Kontrollutvalget hadde i utgangspunktet ikke noe problem med å oversende KU-sak 71/18 til Woie, da dette var saksutredningen til kommunestyret for bl.a. å be om midler til en bestilling av en undersøkelse/granskning av saken.

Kontrollutvalget har vel i ettertid forstått det slik at Woie mente at han skulle få tilsendt hele varslingssaken. Kontrollutvalget kunne selvsagt ikke oversende selve varslingssaken til Woie. Denne inneholder mye taushetsbelagt informasjon og kontrollutvalget kan ikke gi fra seg dette uten tillatelse fra varsleren/advokaten. Hvis denne varslingssaken skal sendes til noen i eller utenfor kommunen, så må dette i så fall skje fra varslersiden/advokatens side og ikke fra kontrollutvalgets side. Kontrollutvalget kan ikke bryte sin taushetsplikt.

I kontrollutvalgets møte 15.11.18 ble det også informert om at varslers advokat hadde inhabilitetsinnsigelser til Woie, derfor ble heller ikke KU-sak 71/18 sendt Woie. Dette ble Woie informert om. Se også henvisningen til forvaltningsloven § 6 annet ledd ovenfor.

Men like før kontrollutvalgets møte 15.11.18 fikk KU-leder og sekretariatsleder beskjed om at varsleren har trukket varselet og at varsleren og advokaten **tar en ny vurdering av saken**. Slik sett hadde ikke kontrollutvalget lenger noen varslingssak å behandle, men det er ingen grunn til å tro at den er «borte» av den grunn.

Vi er kjent med at det etter kommunestyrets møte 13.11.18 har vært drøftet mulig lovlighetskontroll av KS-sak 079/18. Etter det sekretariatsleder har forstått, er denne sendt, men den ble ikke behandlet i kommunestyrets møte 6.12.18.

Kontrollutvalget har ikke foretatt seg noe etter møtet 15.11.18. Men Eidskog kommune har i formannskapetets møte 21.11.18 skrevet følgende på møtebokas framside:

«Knut Gustav Woie orienterte om sak 079/18 i Kommunestyret og prosessen rundt saken. Knut Gustav Woie har ikke tillit til Kontrollutvalget og ber om en valgsak på det.»

Dette ble også gjentatt i kommunestyret 6.12.18. Woie uttrykker mistillit til kontrollutvalget. Det står ikke noe om årsaken til dette i denne protokollen fra formannskapetets møte, men med forbehold om at Woie er riktig gjengitt i Glåmdalen 23.11.18, så sier han: «Etter den gjennomgangen jeg har hatt i saken og slik den er blitt håndtert, så har jeg ikke tillit til den jobben eller de vurderingene som er blitt gjort i kontrollutvalget ...». Som nevnt ovenfor var kontrollutvalget i utgangspunktet positive til at Woie skulle håndtere KU-sak 71/18 til den skulle legges fram for kommunestyret og han ble faktisk også invitert til kontrollutvalgets møte 15.11.18. Men igjen, kontrollutvalget var nødt til å vurdere saken på nytt, når det kommer inhabilitetsinnsigelser. Noe annet ville vært uforsvarlig av kontrollutvalget.

Vi er litt usikre på om Woie kjenner til alle de vurderingene som kontrollutvalget har gjort, men hvis han mener at han ikke har tillitt til kontrollutvalget fordi han ikke har fått selve varslersaken tilsendt, så synes dette litt merkelig. For det første kan ikke kontrollutvalget oversende taushetsbelagt informasjon uten å ha dekning for det. For det andre ble det sendt habilitetsinnsigelse mot Woie og for det tredje, så ble varslersaken trukket (i hvert fall inntil videre) og da sier det seg vel selv at kontrollutvalget ikke kan oversende noe som helst.

I det samme formannskapsmøtet (21.11.18) orienterte rådmannen om at det var laget ny varslingsplakat. Vi har også forstått det slik at det er valgt et eksternt varslingssekretariat til denne oppgaven, Campell & Co. Etter det vi har forstått er dette også kommunens juridiske rådgiver og det kan derfor stilles spørsmål om en slik rådgiver for kommunen er uavhengig nok til å være varslingssekretariat. Vi kjenner ikke til hvilke vurderinger som er gjort i denne saken.

Fungerende ordfører orienterte kommunestyret i sak 079/18 at hun hadde innhentet juridisk vurdering av hennes håndtering av saken og at hun ikke var inhabil til å være med på behandlingen av valg av settevaraordfører. Kontrollutvalget tar en vurdering av om de ønsker å få disse vurderingene framlagt, så sant dette ikke blir en del av den eventuelle lovlighetskontrollen av kommunestyrets vedtak, som nevnt ovenfor.

Kontrollutvalgets sekretariatet har hatt mange samtaler med Fylkesmannen i Hedmark og har også drøftet prinsipper for behandling med mange fagfolk på området. Som sagt ovenfor, så bestreber kontrollutvalget seg hele tiden på å opptre korrekt. I slike saker er dette ekstremt viktig. Vi kan ikke se at vi på noe område har opptrådt uforsvarlig eller i strid med regelverket.

Kontrollutvalget har altså bedt om å få komme i kommunestyret for å be om en ekstern undersøkelse/granskning. Hvis kontrollutvalget hadde fått satt opp saken, så ville dette ha vært kontrollutvalgets forslag til vedtak i sak 71/18:

1. Kommunestyret ber kontrollutvalget engasjere en ekstern aktør til å gjennomgå saken for å vurdere om det anses være grunnlag for varslingen, dvs. om det er grunnlag for å gå videre med saken.
2. Vurderingen legges fram igjen i neste kommunestyremøte. Kostnadene ved denne vurderingen dekkes av kommunen, innenfor en ramme på kr 100 000.
3. Kommunestyret tar ved behandlingen av denne vurderingen stilling til den videre prosessen.
4. Kommunestyret ber kontrollutvalget legge fram forslag til setterådmann i neste kommunestyremøte, som kan håndtere saken internt i kommunen.

I saken ville kontrollutvalget ha lagt fram en så nøytral sak som mulig, for å ivareta arbeidsmiljølovens bestemmelse § 2 A-4, som omhandler taushetsplikt ved varsling. Selve varselet inneholder også taushetsbelagte opplysninger iht. off. loven § 13, jf. forvaltningsloven § 13, 1. ledd, pkt.1. Varselet inneholder påstander om alvorlig lovbrudd og noen av dem vil kunne være straffbare. Rettsvernet til de involverte skal selvsagt ivaretas ved at undersøkelsen/granskningen skal være objektiv, nøytral og uavhengig. En eventuell undersøkelse/granskning ville etter planen gjennomføres av eksterne juridiske eksperter på området, som nevnt ovenfor.

I skrivende stund har ikke kontrollutvalget noen sak å legge fram, så sant ikke advokaten «reåpner» den. Uansett varslings sak eller ikke, så vil kontrollutvalget følge opp det som det er varslet om.

Møtebehandling

Saken ble foreslått behandlet for lukkede dører iht. koml. § 31 nr. 2, jf. FVL § 13 i. ledd 1). Dette ble vedtatt.

Kontrollutvalget fikk utdelt dokumentasjon/brev siden forrige møte. Dette ble samlet inn igjen etter møtets slutt.

Kontrollutvalget diskuterte om denne saken skulle sendes kommunestyret til orientering.

Den varslingsplakaten som ligger ved saken (vedlegg 2), er den gamle, men som nevnt ovenfor er det visstnok vedtatt en ny varslingsplakat. Kontrollutvalget har ikke sett denne og ber om å få tilsendt revidert varslingsplakat.

Kontrollutvalget ber om at saken legges fram for kommunestyret til orientering.

Votering

Det ble lagt fram følgende forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget ber om å få tilsendt den nye varslingsplakaten.
2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kommunestyret tar KU-sak 81/18 - «Status i saken om mottatt henvendelse til kontrollutvalget (varslersak) – OPPSUMMERING» til orientering.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kontrollutvalget ber om å få tilsendt den nye varslingsplakaten.
2. Saken sendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kommunestyret tar KU-sak 81/18 - «Status i saken om mottatt henvendelse til kontrollutvalget (varslersak) – OPPSUMMERING» til orientering.

Sak 82/18 Mottatt telefonisk henvendelse til kontrollutvalget.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	82/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Saksframstilling:

Sekretariatsleder har mottatt en telefonisk henvendelse fra en innbygger i Eidskog.

Når det gjelder behandling av saker i kontrollutvalget, så gjelder følgende:

- *Kontrollutvalget har ikke plikt til å behandle andre enn de saker som det får seg forelagt fra kommunestyret/fylkestinget, eller der det framgår av forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner. Når det gjelder henvendelser fra andre enn kommunestyret/fylkestinget eller revisjonen, må kontrollutvalget selv vurdere om saken hører under utvalgets kompetanseområde og om det vil prioritere saken.*

Det er altså opp til kontrollutvalget selv å vurdere om de ønsker å undersøke denne saken videre.

Sekretariatsleder vil orientere om saken. Saken vil bli foreslått behandlet for lukkede dører iht. koml. § 31 nr. 2, jf. FVL § 13 i. ledd 1).

Møtebehandling

Saken ble foreslått behandlet for lukkede dører iht. koml. § 31 nr. 2, jf. FVL § 13 i. ledd 1). Dette ble vedtatt.

Sekretariatsleder orienterte om en telefonhendelse som ble mottatt 6.11.18.

Kontrollutvalgets leder orienterte også om flere henvendelser som hun hadde mottatt i løpet av november.

Kontrollutvalget tar med seg informasjonen videre og følger opp dette i en annen sammenheng.

Votering

Det ble lagt fram følgende forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering og følger opp henvendelsene i en annen sammenheng.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering og følger opp henvendelsene i en annen sammenheng.

Sak 83/18 Eventuelt.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	83/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksframstilling:

Møtebehandling

Det ble tatt opp en sak under eventuelt.

Kontrollutvalget fikk opplyst av rådmannen at KU-medlem er midlertidig ansatt som kommuneoverlege. Dette kan ikke kombineres med å være KU-medlem.

Kontrollutvalget ber rådmannen om å vurdere denne kombinasjonen og varigheten på vikariatet som kommuneoverlege.

Votering

Vedtak

Spørsmål om kombinasjonen av KU-medlem og kommuneoverlege sendes rådmannen.

Sak 84/18 Evaluering av kontrollutvalgets møte.

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Eidskog kontrollutvalg	13.12.2018	84/18

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget tar evalueringen til etterretning.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget tar en evaluering av møtet. Hva var bra og hva kan eventuelt gjøres bedre?

Er det saker/informasjon/endringer som skal inn i tiltaksplanen? Eventuelle spørsmål til de som skal orientere i neste møte.

Møtebehandling

Kontrollutvalget tok en rask evaluering.

Votering

Det ble ikke lagt fram noe annet forslag til vedtak. Vedtaket ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Kontrollutvalget tar evalueringen til etterretning.